



მცირე წლოვანთათვის

№ V

მ ა რ ტ ი

1906





შ ი ნ ა ა რ ს ი :

1. გიგლა და ვანა.—ლექია ბ. ასოსპირელისა	3.
2. პატარა ცელქის დღიური.—ანტონასა	5
3. ორი პურის მარცვლის ამბავი.—ცულქისა.	11
4. ხელმწიფის შვილები და კოჭლი მუხიანუკა—(ხალხური ზღაპარი) ან. მახასა	18
5. გასართობი.	23
6. მკითხველის წერილები.—გაა ა—ქსი.	25

ამ წლის პირველ იანვრიდან „ნაკადული“ გამოდის ახალის რედაქციით.

რ ე ღ ა მ ც ი ი ს ა ვ ა ნ :

უმორჩილესადა ვსთხოვეთ გარეშე თანამშრომლებს, დაწერილებით აღნიშნონ ხოლმე ნათარგმნსა და გადმოკეთებულს მასალაზედ, საიდან არის აღებული; აღნიშნონ ხოლმე აგრეთვე ავტორი და წიგნი ან ჟურნალი, რომელშიაც დაბეჭდილი იყო. თუ ჟურნალიდან არის გადმოღებული, მაშინ—წელიწადი და № გამოცემისა. ვთხოვეთ ამასთანავე თავიანთი ნამდვილი ადრესიც მიაწერონ ხოლმე, რომ საჭიროების დროს რედაქციას დაკითხვა შეეძლოს.

ხელის მოწერა შეიძლება:

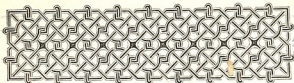
რედაქციაში და „წერა-კითხ. გამ. საზოგადოების“ კანცელარიაში. ქალაქს გარედ ჩვენს აგენტებთან **ბაძოში**: ანეტა ევანიასთან და ნ. დეკანოზიშვილთან; **ქუთაისში**: „კოლხიდის“ საზოგადოებაში, კნ. ბარბარე წერეთლისას და ანა დადუშველიანთან; **ბათუმში**: მარიამ ელიაშვილთან, კნ. სოფიო ნაკაშიძესთან და იასე რაჭველთან; **სუხუმში**: კნ. ტერეზია შერვაშიძესთან და ნიკო თავდგირიძესთან; **ახალციხეში**: სვიმონ ღვთისავერიშვილთან; **ზორში**: თამარ და ნინო ლომაურებთან და კნ. ელენე ერისთავისას; **ფოთში**: იაკობ ფანცხავასთან და კნ. ელადიმერ სვიმონის ძე აბაშიძესთან; **ბიათურაში**: ირაკლი დეკანოზიშვილთან; **საჩხერაში**: ყარაიან ჩხეიძესთან; **მრეველში**: მარიამ ფაველნიშვილთან.



„ნაკადულის“ შარშანდელი მთელის

წლის ნომრები იყიდება 3 მანეთად





გიგლა და ვანა.



ვანამ ქუდი წამოუსვა
შეშელას... ქვეშ მოამწუვდია;
გაესარდა... დასაჭერად
გასრიხლდა, როგორც ტუვია...

მაგრამ ჯირკვს ფეხი წამოსდო,
სამჯერ უირბ გადავიდა;



თურმე ჭუჭრუტანა ჰქონდა
ქუდს... შეშელსაც წაუვიდა.

მაშინ გოვლამ უთხრა ვანას
ნიშნის-გებით, სიცილითა:
„ეხნავ, თითქო თავი მოგაქვს,
იბურები ტიკივითა!“

ჰეპელაც კი მოგერიბა,
დაგანახვა თვის ძალით,
სარმა გაგკრა, გაგბეორა,
როგორც კვირტის გორგბლით!..“

ბ. ახოსპირელი.





პატარა ცელქის დღიური.

(მობადვა)

6 მარიაშობისთვე.



ღეს ხემ და თიკოს ამხანაგები მოუვიდნენ. ჩამოაგდეს ლაპარაკი დღიურის წერასე. ერთმა სთქვა: ვინც დღიურს არა სწერს, ის სუელელია.

მე ჭკვიანი ვარ. თუ არ გჯერათ, ხვინს ნაცნობებს ჰკითხეთ. თითონ თიკოს ამხანაგებმაც უთხრეს დედაჩემს, ანტონი მეტად ჭკვიანიაო; მეც სწორედ ამიტომ დავიწვე დღიურის წერა.

რადგანაც ეს ჰირველი დღეა ამ დღიურისა, მე არ ჩავწერ, — როგორ დავუსიე და დაჯაგლეჯინე მკსაფრი ძაღლებს; არც იმას დავწერ, — როგორ მოვარტყი კენჭი დიდ-დედას ცხვირში. ესენი რომ ჩავწერო ჰირველსავე ფურცელზე, ცელქი გეგონებოთ. რა გეცოდინებათ, რომ უსაბედოდ მომდიოდა ძაღლები იმიტომ დავუსიე, რომ დამენახა: როგორ გაიქნევა მკსაფრი ვოსს; იმას კი ვოსი გადააგდო და გაიქცა. აბა ძაღლებს როგორ გაქეცევოდა! სუელელი იყო და ძაღლებმა ჭკუა ასწავლეს. დიდ-დედას რომ კენჭი მოსვდა — იმის ბრალა: ხემს და ჩიტს შუა რად ჩადგა? უნდა სცოდნოდა, რომ ჩიტს კენჭს ვესროდი.

დღეს სხვა არა მომხდარა-რა და არცა მაქვს დრო ^{დასწავლა} წაწერა რისა; ძალიან შეძინება და თან გამდელიც მაჩქარებს, რადგან.



ნაც უნდა სწავთი დამიკეროს, რომელიც შედუქნემ დამისია, როცა დასვიდგან სილი გადმოვუყარე. მამ დამე მშვიდობისა, ჩემო დღიურო!

7 მარიამობისთვე.

ისე ძალიან გამწკვპეს დღეს, რომ ჯდომა აღარ შემიძლიან და ზირქვე იმიტომ ვწევარ. ნეტა რაზე გამლასეს?...

სტუმრები გვეყვება. ჩემმა და—სოფომ ევაბა გააკეთა და უთხრა ბიჭს: მიართვიო. რადგანაც დედას ნათქვამი ჰქონდა: უფროსებს ჰატვი უნდა სცეო, მეც მინდოდა სანდროსათვის ჰატვი მეცა; დავაუღე სინს ხელი და სტუმრებისკენ წავიღე. ოთახში რომ შევედი, სინის ძირის ნახვა მომინდა—ჭუჭუი სომ არ ზესია-მოქი. აუწიე ოღნავ სინი და... ფინჯები, საშაქრე,



სარძევე, სულ მოლად იატაკზე გადასცვივდა. შემეშინდა, ~~რად~~ გამიჯავრდნენ, რად დააჭოჭო და გავექანე ტილოს ძოსნა-
ნად. რადგანაც ტილო ვერ ვიპოვე, ავხადე სოფოს სკივრს
თავი, ამოვიღე რაღაც თეთრი, და იმითი დავუწვეე იატაკს წმენდა.

მე სომ არ მინდოდა ფინჯნების დანტვრევა, ან რა ვიცო-
დი, რომ სკივრიდგან ამოღებული სოფოს ჯვრის საწერი კა-
ბა იყო!

10 მარიაშობისთვე.

მალიან გულნაკლულადა ვარ: ორი დღეა, რაც ჩემ დღი-
ურში არაფერი ჩამიწერია; მაგრამ ეს ჩემი ბრალი არ არი.
ორი დღე ტყეში ვიუბუ დამალული. მერე იცით, რადა? ეჰ!
ისევე გიამბობთ.

ჩვენთან ჩვენებიანთ სანო, იასქანთ მისა და იობანთ არ-
ჩილი იუვენ. მელორეობას ვთამაშობდით. მე და სანო მელო-
რეები ვიუბავით, მისა ღორი იყო, არჩილი-კი—მკელი. ღორი
სამოვრად ჩავიუბანეთ; იქ მკელი დაგვსვდა და ღორი დაგლი-
ჯა. ჩვენ, მელორეებმა, დაგლეჯილი ღორის დაგვლა გადავწყვი-
ტეთ. ამოვიღე ჩემი სის ხანჯალი და ევლზე გაუსვი მისას.

— ახლა უნდა გავატეაოთ, სთქვა სანომა.

— არა, ვუპასუხე მე, უნდა გავფუფქოთ და მერე გავტყუანთ.

— სად უნდა გავფუფქოთ? იკითხა არჩილმა—წინანდელმა
მკელმა.

— აკერა იმ ქვაბში, ვუპასუხე მე და ვუთითე წელის ზი-
რისაკენ, საცა მესარეცხეს ქვაბი ცეცხლზე შემოედგა და რეც-
ხვას აპირებდა.

— მამ ავწიოთ, სთქვა არჩილმა.

მე თავში მოვკიდე ხელი, სანომ და არჩილმა ფეხებში,
მივიტანეთ და ქვაბში ჩავდეთ. მისამ სამინელი ტირილი და
ჟვირილი მორთო. მესარეცხე გამოექანა და მისა ქვაბიდან ამო-

იუვანა. შევსედე—სასლიდან მამანეში მორბის ჯოსით... გვე-
ქეცი და ტეში დავიძალე.

ჩემი აზრით მისა უსინდისოდ მოიქცა, რომ ტირილი და-
იწყო. თამაშობაში ვეკვლა უნდა აიტანოს კაცმა.

11 მარიამობისთვე.

ძალიან გასარებული ვარ! მისა არ მოკვდება! ექიმმა მით-
სრა, რომ... მაგრამ სჯობს თავიდან გიამბოთ. დღეს იასკანთსა
გადავედი. მკონი, რომ სტუმარი ჰატევისცემით უნდა მიიღოს,
იმათ კი ღანძლვა დამიწეეს. ეტეობა იასკანთ სრდილობისა
არა იციან-რა. უური არ ვათხოვე, შევედი ოთახში, საცა მისა
იწვა. მისა მურაბასა სწამდა და ლოყები სულ მთლად მოთ-
სუნული ჰქონდა. გვერდზედ მივუჯექი და ვკითხე:

— სულ მურაბას გაჭმევენ?

— არა, ესლა მაჭმევენ, რაკი აუადა ვარ.

— ტებილია მურაბა?

— კარგია. აბა გემო ნახე, მითსრა მისამ ტკოვსი მომცა.
კოვსი გამოვართვი და გემო ვნახე... სულ სამჯერ... და
რადგანაც ღამბაქში აღარა დარჩა-რა, ბვილე და ლოკვა დავუსწ-
ეე. ეს რომ დაინახა მისამ, ტირილი დაიწყო. ამასედა იმის
დედა ნინო შემოვიდა და ჰკითხა, რადა ტირიო.

მე ვუბახუსე:

— მურაბა დაექცა და იმიტომ სტირის.

ნინომ ღამბაქი ნახა და შემომიტია:

— თუ დაექცა, მოლოკვილი რადად არის?

— კატამ მოლოკა.

— კატა მურაბას არა სწამს!

— მამ ძალლი იქნებოდა.

ნინო ისე გაბრაზდა, თითქო თავზე ჭურჭლის ნარეცხი და-
ასხესო, მტაცა საეელოში სელი, გარეთ გამოძთრია, მიმათ-

რია კიბესთან და იმისთანა პანდური მკრა... კიბეზე შურდულა-
ვით ჩაესრიალდი. მერე მივბრუნდი, ენა გამოვუყავ და სასლანაკუნ
გავიქეცი. ბილიკის აქეთ-იქით წუმშები იღვა. ბილიკზე თურმე
ექიმი მოდიოდა. ვერ დავინახე გაქანებულმა, თავით მუცელში
ვეტაკე და წუმშეში ჩავგდე

— რა გინდოდა ჩემგან, შე...

— მინდოდა გამეგო, მინა სომ არ მოკვდება მეთქი. ვუ-
პასუსე შე.

— შე, საბაგელო, შენა! დამიფვირა ექიმმა, მინა არ მოკვ-
დება, მაგრამ შენ-კი მოკვლავ!!

ისე მოკვურცხლე, რომ ქარიც ველარ დაქვეწკვიადა.

12 მარიამობისთვის.

დღეს დილით მამა ჩემმა იმ ექიმის გამო მცემა. მერე ვეუ-
ლანი სსვზგან წავიდნენ, მე-კი შინ დამტოვეს. სძირად გამო-
კონია, შეურაცყოფის პატივება სირცხვილიაო.

მე ექიმმა შეურაცყოფა მომაყენა, და მამასადამე უნდა გა-
დავუსადო.

შევიუვანე ჩვენი ძაღლი ოთახში, ფეხები შევუკარი, თავზე
თავშალი მოვასვიე და დიდი-დედას ლოგინში ჩავაწვიე. ფან-
ჯრებზე ფარდები ჩამოვუშვი. მერე დედა-კაცის პატარა გოგო
ექიმთან გავკსავნე და შევუთვალე, დიდი-დედა ავად არის-მეთქი.

ძაღვ ექიმიც მოვიდა. დიდი-დედას ოთახში შევიუვანე და
ლოგინთან მივიუვანე. სიბნელის გამო ექიმმა ვერ გაარჩია,
ლოგინში ვინ იწვა, გაიშვირა ხელი, თავზე უნდა დაედო ავად-
მოყოფისთვის, მაგრამ ძაღლი ხელში მივარდა და უკბინა. ექიმმა
საშინლად შეჭკივლა, გამოვარდა და უქუდო სასლში გაიქცა.

მე საჩქაროდ ძაღლი გარედ გავუშვი, ლოგინი გავასწორე;
მერე ჩავედი ქვევით და საღამომდის ბიჭებთან ვთამაშობდი. რო-

ცა ვიდროე, რომ ჩვენები ჩაიხე ისხდებოდნენ, აივანის ბოძზე
 ავცოცდი და ფანჯრიდან ჩემს ოთახში გადავქვირი. ბოძზე
 შარვლის ტოტი დამსვეოდა, მაგრამ არა უშავს-რა: სვალ
 ჩემი კამდელი ჩუმად დამიკურებს და მერე სათევსაოდ წავალ.
 რა თევსაობა იქნება და! რომელიც დიდი ტოტია ის უნდა
 დაწვეიტონ!

ანტონ.





საქართველოს
ლიტერატურა

ორი ჰურის მარცვლის ამბავი.

თხ. ლუკაშევიჩისა. (ვუძღვნის მაროს)

I



ენარი დილა იყო. ის იყო ბრწყინვალე
შემეც ამოჭეო თავი, და ბჭვერიადი და-
აწეებინა წვრილ-წვრილ ნამის წინწკლე-
ბით გადაჰენტილს მინდორს. ჩიტებმა სა-
ამური ჭიკჭიკი მორთეს, მწერებმა ფუთ-
ფუთი დაიწვეს, ხალხი სამუშაოდ გამოვიდა.

მაგად გადალესილ სნულსედ ნელი ნაბიჯით დადიოდა
გლესი და თავის გარშემო სორბალს ჭჷანტავდა.

ორი ჰაწაწა მოგრძო ჰურის მარცვალი ერთად დაეცა.

— შენა ხარ, ჰაწაწინაჲ?

— ჰო, მე ვარ, ნამცეცაჲ! რა მისარიან, რომ ისეჲ ერთად
შევიუარენით.

— სადა ვართ, ნეტავ ვიცოდე?

— არ ვიცი. რაღაც ნაცნობი ადგილი კია.

— ჰო, მახსოვს, მახსოვს! სწორედ აქ გავისარდენით,
მგონი.

— გახსოვს, ნამცეცაჲ: ტორილბა რომ გალობით დაგვ-
საროდა, ლამაზი ჰეჲელები დაფრინაჲდნენ ჩვენს გარშემო და
საუვარლად გვეამბორებოდნენ, მიწა კვასაზრდოებდა, წვიმა კვა-



გრილებდა, მსე გვათობდა... სუუველანი ჩვენთვისა, სრუნჯ-
დნენ! რა რიკ ვუუვარდით ვველას!

— მერე ერთად მოკვავროვეს და ტომრებში ჩაკვეარეს. უჭ, საშინელება იყო ჩვენი მდგომარეობა!

— ვაი, ვაი, ვაი! არიქა თავს უშველე ზაწაწინავ! შეჭკვირბ უცბად ნამცეცამ.

ამ დროს ვიღაცის ფეხი მოხვდა სორბალს.

— უჭ, რა საშინელებაა! წაიხურსულა ნამცეცამ.

— ღმერთო, მეს გვიშველე! უუურე, უუურე რამდენნი არიან.

— ერთჭა, ჩვენ მესობლებს სჭამენ! შენიძნა შეშინებულ-
მა ზაწაწინამ.

— ვაიკი, როგორ შეშინიან! ჩივოდა აკანკალებული სმით ნამცეცამ.

სხულსედ ქურდბაცაცა ბელურები იუვენენ, დასტოდნენ ნას-
ნავსედ და სორბალს ჰკენკავდნენ.

— ქმა, თქვე, სამაგლებო! შეუტია გლესმა და გააფრთხო ბელურები.

შეშინებული ბელურები გაფრინდნენ. გლესმა ფარცნით გა-
დაიარა სხული და დათესილს სორბალს მიწა მიაუარა.

II

მოსწეინდათ ზურის ძარცვლებს მიწაში ეოფნა.

— უჭ, რა ბნელა! რა ვიწროობა და სიცსება! აცსადებდა უკმაყოფილებას ნამცეცამ.

— წენარად იეავ! არიკებდა ზაწაწინა. ეველას თავისი დრო აქვს და ჩვენც კველირსება ბედნიერი ცხოვრება.

— არა, მე ესლავ მინდა სინათლე! სიბნელისგან თვალუ-
ბი აბლესილი მაქვს! მცსელა!

— ნუ ცხარობ! ჩვენც ავალთ სინათლესედ.

ხვენმა შეგობრებმა გაუშვეს ძირს ფესვები, მალევე კიდევ ღერო, გაქექ-გამოქექეს მიწა, თავი ამოჭვეეს და სხარტად გან მწვანედ ბიბინი დაიწვეს. გადასვდ გადა მოსვდეს იქაურობას, — მთელი მინდორი ამათნაირ ჯეჯილით იყო მოფენილი.

— გამარჯობათ, გამარჯობათ! მიესალმა აქეთ-იქიდგან ჯეჯილი.

— გაგიმარჯოთ, მძებო, გაგიმარჯოთ!

— კარგია სუფთა ჰაერსეკ უოუნა, მაგრამ სითბოსი-კირა მოგახსენოთ.

შემოდგომა მიწურული იყო, სვეები დიდი ხანია გავეით-ლებულიყვნენ, ქარი ხურეკინებდა ფოთოლს და აქეთ-იქით და-აძრიალებდა. ფრინვლები გუნდ-გუნდად მიფრინავდნენ თბილ ქვეუბნისკენ. მზე თუმც ანათებდა, მაგრამ საფხულისავით სით-ბო-კი აღარა ჰქონდა.

ჩქარა თოვლიც მოვიდა.

— ვაი, ვაი! რა ცივა! — შეჭვიროა ნამცეცამ.

— მომეკარ, უთხრა ზაწაწინამ.

ერთმანეთს მიეკერნენ ზატარები და გაჩუმდნენ.

თოვლი კი განუწყვეტლივ ჰბარდნიდა, ისე რომ მთელი მინდორი და მასთან ჯეჯილებიც დაჭყარა. აქა-იქ თუ დანა-სავდი თოვლში თავა-ამოწვდილს მწვანე ღეროს.

— დავისოცებით თოვლის ქვეშ! სწორედ გავეიენებით. შესნივოდნენ ერთმანეთს მწვანე ღეროები.

— ნუ გეშინიან ჩემი, ჯეჯილო! გაესმაურა ფუნხულა თოვლი. მე სომ შენი შეგობარი ვარ, მეცოდები და ამიტომ მინდა ეინვისგან დაგიფარო. მე რომ ზატარა ბლომად დაგე-ფინოთ, ცხარი ეინვაც ვეღარას დაგაკლებოთ.

ორი დღე-ღამე მოდიოდა თოვლი და მალე მთელს მინ-დორს თეთრი შეწარი გადაეფარა.

ზამთარი დადგა. გამობრძანდა ბატონი ეინვა თავის უი-

სულის სასასლიდან და დაიწყო ქვეყანასეგ სეირნობა. მოსთვლის, რამდენი უბედურება დაატრიალა: სად ჰატარა ხეებს ცხვირები დაუენა, სად მუერძეებს ურები დაძრბ, ერთს საწუალ მოსოვარ-გოგოს ისე გაეთოძბ სელები, რომ რაღა გითსრათ. სად იყო, სად არა წააულებდა სელს ბატონი ეინვა ჰატარა ჩიტუნებს, ჰკლავდა და მიწასეგ ბურთებივით ისროდა. ჯეჯილთან კი თოვლმა არ მიუშვა. ნამცეცა და ჰაწაწინა ხაკსუტენს ერთმანეთს და დაიძინეს.

III

მორეული ქვეყნიდან მობრძანდა გასაფხული და ამასთან ერთად მიწას მსეც მოუახლოვდა.

— ჩემო კარგო მვილებო, ეუბნეოდა ალერსით მსე სხივებს. გაიქეცით ჩქარა მიწისკენ და ახარეთ ეველას, რომ გასაფხული მობრძანდა და მეც თან მოვდეკ-თქო.

მორსილი სსივები უცბად გაჩნდენს მიწასეგ: ეველას ალვიძებდენს, ეალერსებოდენს, ათობდენს, ეველასთან ერთად იციწოდენს, ცელქობდენს, თამაშობდენს.

— გისაროდეთ, გისაროდეთ! გასაფხულდა! გასაფხული მობრძანდება თავის მეგობრით—მსით!

ჩაეურეუქელავეს სითბოძი სეები, გადაჰეოცენს მწერებს, ჩიტებს, ევავილებს. შეიჭეიტენს ბნელს სარდაფებძი, სადაც ვაივაგლასის ცსოვრებამძი იყო ხალსი და ალერსით ეუბნებოდენს:

— გასაფხული მოვიდა, გასაფხული! მსემ თქვენთან გამოგვესაენა: თქვენთვისაც ანათებს მსე, უნდა, რომ თქვენც გაგახაროთ. გამოდით, უბედურებო, თქვენ ცივ და ბნელ სარდაფებიდან, ჩაელაპეთ გასაფხულის თბილი ჰაერი, რომ თქვენს დაღლილ-დაქანცულს გულს ახალი ძალ-ღონე მიეცეს.

სსივებმა გამოდვიძეს მთელი ქვეყანა და მიძინებული ბუნება.

რა მსიარულება იყო! რა შრიბლით გამოიღვიბა ბუნებამ! ეველას გაეხარდა სსივეების სტუმრობა: დაიწყო ჩუსჩუსნი-ხევაჟი დულმა, აბიბინდა ბალახი, სეებმა გამოუშვეს მწვანე ელორტები. მოფრინდნენ ფრინველები. ეველა გარედ გამოვიდა.

— ადექით! დროა, დრო! გასძახოდნენ შის სსივეები ჯეჯილს.

ნამცეცამ და ჰაწაწინამაც მოიფშენიტეს თვალები. რა მშვენიერებაა! როგორ ნათელია! რა სასიამოვნო დღეა!

— მეონი კარგა ხანი გვეძინა!

— აიწიეთ თავი, ღეროებო! მოჰკიდეთ საქმეს ხელი, ეველამ უნდა იმრომოს, ეველამ! ეუბნებოდნენ სსივეები და თან სითბოში ასვევდნენ.

— გამარჯვება შენი, გასაფსულო! გამარჯვება შენც მსეწვიავ?

— ძლივს არ ველირსეთ თქვენს ნახვას, სსივეებო! უნახუნა ერთხმად ჯეჯილმა.

დაეწაფა ჯეჯილი გასაფსულის წეხლს, მოირთო მწვანე სამკაულით, დაიწყო ზრდა და მსიარული ცხოვრება.

მწვანედ დაიწყო ბიბინი მინდორმა. ჰაწაწა ჰურის მარცვლებმა ამოუშვეს ძალალი ღეროები, გაიკეთეს თავთავი და შიგასალი მარცვლები გამოისახეს.

ჰაწაწა და ნამცეცას ბევრი მარცვალი ჰქონდათ. საკვირველად ჰკავდნენ თავიანთ დედებს, ჩაწეობილიუვნენ ჰატარა რბილ ბუდეებში და გამოეშვირათ გრძელი ფხები, თითქოს დარაჯები უეწიათო.

ნამცეცას შვილები უფრო ბუთხუხები, მსიარულები და ებედები იყვნენ, ვიდრე ჰაწაწინახი.

ღამე იყო. კარშეო ეველას ეძინა:

ევახილებმა ჩამოჰკიდეს თავები, ჩიტებმა შესწევიტეს ჟივილსივილი ზ სის ტოტებსედ დაიბუდეს, ხალხიც მიწვა დასამინებლად.

აცმციმდნენ ცაზედ ვარსკვლავები, აკერ მთვარემაც ამოა-
ნათა ტუიდან. დაჭბურა ნიაჟა და ააძრიალა უანა. მარცვლებმა
დაიწუეს მშვიდი საუბარი.

— ზაწაწას შვილებო, ნუთუ აქ უოფნა არ მოგებესრდათ?
ჭკითსეს მარცვლებმა თავის ქეზობლებს.

— სულაც არა, რა სჯობს მინდორს. წმინდა ჭბერი, ლა-
ქვარდი ცა, სანდასან წვიმაც დაგენამავეს სოღმე. გარეშემო
კიდევ სულ ჩვენი ნაცნობი და ნათესავი თავთავი გვასვევია.

— ჩვენ-კი მოგვეწინდა, მოგებესრდა აქაურობა. ცისა და
უანის მეტს ვერასა ვსედავთ.

— სსვა რაღა გინდათ?

— ჩვენ გვინდა სიმდიდრე, მხიარული ცხოვრება. გვინდა:
სსვაცა უნასოთ და ჩვენც გამოუნდეთ!

— ჩვენ-კი კმაყოფილნი ვართ და გვინარინან, რომ მშო-
ბელ მიწაზედა ვართ. და თუ გვადირსა ბედმა სამსახური გა-
ვუწიეთ ვისმე, სარკებლობა მოუუტანეთ, ჩვენზედ ბედნიერი
აღარავინ იქნება.

— რაო? სსვას ვემსახუროთ?! არასოდეს. ეგ მწარე სველ-
რიბა. ზირიქით ჩვენ გვინდა, რომ ჩვენ გვემსახურონ და გვე-
ტრფიანონ.

მარცვლები გაჩუმიდნენ. ერთს მხარეს მთვარე ჩადიოდა და
მეორე მხარეს სინათლე ემატებოდა—მზე ამოდოდა.

ერთსელ შემოდგომის ზირზედ კზაზედ, რომელიც იქავ უა-
ნის გვერდზედ გადიოდა, ორი ზატარა კოსტად ჩაცმული ქა-
ლი სეირნობდა.

— რა მშვენიერი თავთავია! მოგვლევუ ჩვენი თაიგულის-
თვის! სთქვა ერთმა.

— მოგლიჯე, კენაცვალე, რამდენიმე...ანი, ესენიცა... თავ-

თავი ძალიან მოუსდება გამსმარი ევაკილების თაიგულს, უხა-
სუსა გადიამ.

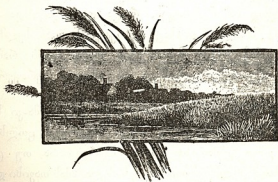
შევიდა ჰატარა ქალი ენაში და თავის ფუნწულა სელით
სწორეთ ის თავთავი მოგლიჯა, რომელშიაც ნამცეცას შვი-
ლები იევნენ.

ძალიან კმაყოფილნი დარჩნენ მარცვლები.

ჩქარა ენაზე მომკეს, გაღეწეს, გაასმეს სორბალი და წის-
ქვილში დასაფქველად წაიღეს. ჰაწაწინას მარცვლებისა მშვენი-
ერი ფქვილი გამოვიდა. ფქვილი ტომრებში ჩაუბრეს და ქა-
ლაქში წაიღეს გასასუიდად. ქალაქში ამ ფქვილისა ჰური გა-
მოაცხეს. საგლსავე ნოეიერი და გემრიელი შავი ჰური დადგა.

ცულქი.

(დასასრული იქნება)





საქართველოს
საქართველოს

სელმწიფის შვილები და კოჭლი მეჭიანურე.



(ხალხური ზღაპარი)
(დასასრული)

ავიდა დრო და ხანი. ერთხელ სამნი ძმანი, სელმწიფის შვილები, დიდს მინდორზედ გამოვიდნენ სასყიროდ თავიანთის ცოლებით. ძმებიც სათითაოდ რაშებსედე ისხდნენ და რძლებიც. ავირითებდნენ რაშებს, მხიარულობდნენ, ერთობოდნენ. ამ დროს საიდაძლაც გაჩნდა კოჭლი მეჭიანურე. მოურბინა უძცროსს რძალს, სტაცა ხელი, გადმოიღო რაშიდგან თავის რაშსედა და ეღვასავით გაჭკრა. ისეთის სისწრაფით მოხდა ეს ამბავი, რომ ძმებმა მხოლოდ ძამინ შეიტყეს, როცა აღარც კაცი და აღარც კვალთ აღარა სჩანდა. დიანაც გამოედევნენ უკან სელმწიფის შვილები, მაგრამ კოჭლ მეჭიანურის რაში ამათს რაშებსედე გაცილებით უძჯობესი აღმოჩნდა და ამიტომ ვერაფერი გააწყეს.

უფროსი ძმები სასლში დაბრუნდნენ; უძცროსმა-კი სთქვა: „რას ვაქნევ შინ დაბრუნებასა, თუ-კი საუვარელს ცოლს დავუკარგავო“. გაუდგა მარტო გზასა. ბევრი იარა თუ ცოტა, მივიდა ეორანთ სელმწიფესთანა. შესწივლა ამას თავისი დარდი და მწუხარება და ბოლოს დასძარება და შეკლა სთხოვა. ეორანთ სელმწიფემ უთხრა:

—ამა და ამ ადგილას ერთი ბებური ქაჯი-დედაკაცი სცხოვრობს, სამი ფაშატი რაში ჭევაეს. თუ ამ რაშებს სამს დღეს ისე მოუვლი, რომ არ დაგეკარგება, სამის დღის შემდეგ რა-

შები მამინ კვიცებს მოიგებენ და ამ კვიცთაგან ბებერი უფროსი უმჯობესად შენ განუქებს. ეს კვიცი ერთს დღესეუდ ისე განიწოდება, რომ უდიდესს რაშს დაემსგავსება. შევექ ამ რაშსედა, გამოედევნე და, ძალე მტერი მოგიკვდეს, ძალე კოჭლს მეჭიანურეს მოეწვიო. მხოლოდ უფროსილდი, არ დაგეპარგნენ, თორემ ბებერი ქაჯი თავს მოგჭრისო.

სელმწიფის შვილმა უორანთ სელმწიფეს მადლობა გადაუსადა. გამოთხოვების ქამს უკანასკნელმა ბუმბული გამოიღლიჯა, მისცა სელმწიფის შვილსა და უთხრა: — როცა გაგიჭირდეს რამე, ეს ბუმბული მოტრუსე და იმ წამს იქ დავიბადებო.

გასწია სელმწიფის შვილმა იქიდგანა. იარა, იარა და ბულ-ბულთ სელმწიფესთან მივიდა. ასლა ამას შესწივლა თავისი თავკადანსავალი და დანძარება სთხოვა. ბულბულთ სელმწიფემაც შესაფერი რჩევა მისცა; ბოლოს, ამანაც ბუმბული გამოიღლიჯა, გადასცა და უთხრა:

— წაიდე ეს ბუმბული და როცა გაგიჭირდება, ცეცხლსეუდ მოტრუსე და მაძინე იქ დავიბადებო.

აქედგან სელმწიფის შვილი ვვაგების სელმწიფესთან მივიდა. ამანაც ისეთივე დარიცება მისცა, როგორიც ჰირველებმა. გამოემშვიდობა სელმწიფის შვილი ვვაგების სელმწიფესა და გაუდგა ისევე გზასა. ბებრის სიარულის შემდეგ მიაგნო ბებერ ქაჯის ბინას. ბებერმა ქაჯმა უთხრა:

— აი, შვილო, ეს სამი რაში წაიუვანე სამოვარსეუდ; ამოვე სამს დღეს. თუ ისე მოუვლი, რომ არ დაჭკარგავ, ერთს კვიცს განუქებს; თუ არა და, შენც ისე მოგჭრი თავსა, როგორც ას-ერთს შენისთანა ემაწვილს კაცს მოვჭერიო.

დასთანსმდა სელმწიფის შვილი ამ ჰირობასედა და სისხამ დილითვე ცხენები სამოვარსეუდ გარეკა. შუადღემ რომ მოაღწია, ძრიულ დაცხა. ემაწვილს წვალი მოსწეურდა; წეაროც ასლო-

ვე იყო. წავიდა, წვალი დალია, წუურვილი მოიკლას; მაგრამ, შენს მტერს, რაც იმას საქმე მოუვიდა: წელის დაღვევა სჯდის დაეძინა, როგორც მკვდარსა. საღამოთი გამოეღვიძა, მიიხედ-მოიხედა და სადღაა რაშები; ცხრა მთას იქით გადაკარგულან. ბევრი ეძება, მაგრამ ვერას გასდა.

* * *

მოიწეინა, დაღონდა, თვალზედ ცრემლები მოადგა; უფრო-კი ის ენანებოდა, ცოლის უნახავი ვკვდებო. ამ მწარე ფიქრებ-ში იყო გართული, რომ უცებ მოაგონდა, ფრინველთ სელმწიფე-ებმა რა დარიგება მისცეს.

ამოიღო უბიძგან პირველი ბუმბული, მოტრუსა ცეცხლსე-და ზე იმვე წუთს ეორანთ სელმწიფე იმის წინ დაიბადა.

— რა ამბავია, რა გაჭირვება დაგდგომია? — ჰკითხა სელ-მწიფემ.

— დაძმინებოდა ზე რაშები დამკარგვია, — უხასუსა სელმწი-ფის შვილმა.

— ნურა კვდარდება-რა, რაშებს ასლავე მოვირეკავო, — დაამშვიდა ეორანთ სელმწიფემ. მართლაც მაძინვე სწრაფად მორეკა გადაკარგული რაშები.

მეორე და მესამე დღესაც კიდევ დაჰკარგა სელმწიფის შვილ-მა რაშები; მაგრამ უკავთა ზე ბუღბუღთ სელმწიფეების წვალობით გადაარჩა, როგორც იყო, სიკვდილსა და იპოვნა ისევ.

სამის დღის შემდეგ სამთავე რაშებმა კვიცები მოიკეს. ბებერმა ქაჯმა უთხრა სელმწიფის შვილსა:

— შვილო, რაკი ასე კარგად მოუარე ჩემს ცხენებს, პი-რობას ვასრულებ ზე ერთი კვიცი შენთვის მიხუქებია; მაგრამ გასსოვდეს-კი, რომ ძავას უეჭველად რკინის მათრახი დანჭირ-დება. ამასთან ესაც უნდა აასრულო: იუიღო ერთი ცხვარი, დაჰკლა და სორცი ორს ჩემს ძაღლს შეაჭამო; მხოლოდ მთე-

ლი ცხვარი ისე უნდა გაჭყო შუაზედა, რომ არც ერთს მეტონაკლები არ მოუვიდეს, თორემ რომელსაც დააკლდებან, დანაკლისს შენის ტანიდგან ამოიღებსო.

სელმწიფის შვილმა ცხვარი იეიდა, დაკლა, აუწონა ძაღლებსა და ისე თანაბრად გაუნაწილა.

გამოთხოვებისას ბებურმა ქაჯმა სელმწიფის შვილს ასეთი დარიგება მისცა:

— შვილო, ვიდრე ამ რაშის სასიათს გაიკებდე, უეჭველად ასე მოიქეც: ძაღლა რომ აგიტაცოს, რკინის მათრახი თავში დაჭკარ, რომ ზეცას არ მიგაკრასო; დაბლა რომ წავიდეს, მუცლიდგან ამოჭკარ, რომ ქვესკნელში არ ჩავიტახოსო.

* * *

ბოლოს, როგორც იყო, შეჯდა სელმწიფის შვილი რაშზედა და გასწია კოჭლ მეჭიანურის სამეხნელადა. იარა, იარა, იარა და ბოლოს ერთს მთის ძირს მიაღვა. მთის ძირში რომ მივიდა, მეჭინძნა, რომ ვიღაცა კაცი რაშს ამოვებდა. კაცი კოჭლი მეჭიანურე გამოდგა. რაშმა რომ მიძავალი კაცი დაინახა, იცნო, ვინც იყო და მაშინვე თავისს ჰატრონს ჭისვინით ანიძნა— თავს უშველეო.

კოჭლი მეჭიანურეც უცებ წამოაჯდა რაშსა, ქალი უკან შემოისო და გაჭქუსლა.

— თუ კაცი ხარ და ქუდი გსურავს, მოიცა, რას გარბიხარო! — მიამახა სელმწიფის შვილმა.

დაჭკრა ამანაც რაშს მათრახი და გამოედევნა კვალ-დაკვალ კოჭლს მეჭიანურესა. მიდის, რა მიდის ეს რაში, რომ ფეხებიდგანა და ზირიდგან სულ ცეცხლს აფრქვევს. აი, კიდევ მოეწია, ორი ნაბიჯი მანძილი-ღა დარჩა; ერთი კიდევ შეუტია რაშსა და რაში კოჭლს მეჭიანურეს ზედ თავზედ გადაასტა. მერე მობრუნდა, სდრუსა რკინის მათრახი მეჭიანურეს თავში და ძირს უსულოდ გადმოაგდო.



გადმოსტა რაშიდგანა, მიჭვარდა ცოლსა, გადაესვია და უფროსა დაუწყო. მეტის სისარულისაგან ორთავეს გული ამოუვდათ და ქვითისს მოჭკუნენ. მაგრამ ძალე დაშვიდდენ, შესხდნენ რაშეხედა, გაუდგნენ კასსა და შინ მშვიდობით დაბრუნდნენ.

ჭირი იქა, ლსინი აქა,
ქატო იქა, ფქვილი აქა.

ელასა, მელასა,
ჭიქა მეკიდა ეელასა;
მთქმელსა და გამკონებელსა
ჯვარი კვეწეროს ეველასა.

ჩიტი გაფრინდა ცხრა-ფრთხანი...
ასი ტყუილი, ერთი მართალი.

ან-მანი.





გ ა მ რ ც ა ნ ე ბ ი .

1. საცა არა ეოფილსარ, იქ გნასე, და საცა შენს დღეში არ იქნები, იქ კვლავაც გნასავ.
2. უფესო და უსელო დღე და ღამე დადის.
3. ბიძა ჩემის ძმია, ჩემი ბიძა კი არ არის.
4. (სოფელში გაგონილი). ერთი რამა ვნასე,
ემძაკისა სასე,
ძაღლა, ძაღლა დაფრინავდა,
ძირს დაუუკე ძასე,
წვრილი ჩიტე გაბმულიყო,
ჩემი თვალით ვნასე.

შ ა რ ა ლ ა .

ქართული ასო ჰირველი არის,
მეორე—მარტო ასოს სასელი;
მოდრობისა ჩვენში ჭაერის
უწოდებიათ ერთი სასელი.
ერთად—ქაღალდზე არის საწერი,
ძელანს არ სძარობს იმაზედ ერი.

ს ა ხ უ მ ა რ ო ა მ რ ც ა ნ ე ბ ი .

1. ორი ხარი ურემში ება. თითომ ოც-ოცი ვერსი გაიარა. ორივემ ერთად რამდენი ვერსი გაიარეს?



2. სესე თსუთჲეტი მტრედი იჯდა. მონადირემ თოფი ესროლა და ორი მოკლა. სესე რამდენიდა დარჩა?

კაცი მცენარედ როდის იქნება?

1. ერთმა კაცმა სტუმარს თავის ცოლ-შვილი გააცნო და დაუმატა: ვუკლავს უმფროსი ჩემი ცოლიაო.

2. მუნჯი მათხოვრობდა. ვაიარა მკსავრმა და ჰკითხა: „დიდი ხანია, რაც მუნჯი ხარ?“

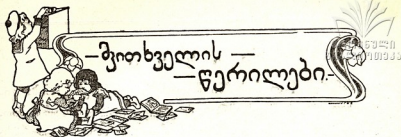
— „დაბადებიდგან“, უხასუსა მუნჯმა.

3. ერთმა კაცმა მსახურს ერთი მანეთი მისცა და უთხრა: „ამისი თამბაქო იუიდე“. მერე მოაგონდა, ერთი მანეთიც მისცა და დაუმატა: „ამისიოკი შაქარიო“. ბიჭი წავიდა. კარგა ხნის შემდეგ დაბრუნდა. „იუიდე?“ ჰკითხა ბატონმა. „არა“. — „რატომ?“ — „დამავიწყდა: რომელი მანეთიანით თამბაქო მეუიდა და რომელით შაქარი“, მიუგო ბიჭმა.

წუმწუმებით გააკეთეთ ცხრა უჯრა, როგორც აქ არის ნახვენები;



მერე რვა წუმწუმა ისე ააცალეთ, რომ ორი უჯრა დაჩქეს.



ამ წერილს ვწერ „ნაკადულის“ ჰატარა მკითხველებო. ჩემო ჰატარა მეგობრებო! მინდა რომ გთხოვოთ რაღაცა: თქვენ იცით უთუოდ, რომ ვეულა სოფლებში საწუალ ხალხს ჭ გლეხებს დაუწვეს და დაუნგრიეს სასლები. იმათი საწუალი ჰაწაწუნა ბავშვები ტიტვლები დადიან, არც კაბა აქვთ ჭ არც არაფერი. ჰური შიანთ და ტირიან. ჩვენ კი მშვენივრად გასუქებული ვართ და ვსივართ თბილ ლამაზ სასლებში; ჩვენ ვწამთ კამფეტებს, ვთამაშობთ და ვიცინით. ჩემო მეგობრებო, ის საწუალი ბავშვები არ უნდა დავივიწყოთ და უნდა იმათსე ვიფიქროთ, რომ ცოტა ვუშველოთ. მოდიოთ, ის ფულები რომ გვაძლევენ დედ-მამა ჩვენი სათამაშოებისთვის და კამფეტებისთვის, შევინახოთ იმ უბედურ ბავშვებისთვის. მალე მოდის აღდგომა, ჩვენ სუეველაფერი გვექმნება, შაქრის კვერცხები, ჰასკები და ბატკნები, და იმათ კი არ ექნებათ არაფერი. მოვავროვოთ ფულები იმათთვის, რომ აღდგომაზე იმათმაც წითელი კვერცხები მაინც ჰამონ. მე მოვავროვე კიდევ 1 მ. 2 კ. მე ვიცი, რომ თქვენ თანახმა იქნებით. მითხაროთ, ვინ ხართ თანახმა?

გია ა—ძე.

როცა ცალ-ცალკე მოვავროვებოთ ფულს, მერე ერთად მოვავროვებოთ და გავუგზავნით საწუალ ბავშვებს. მე დათვლა ჰვარ არ ვიცი, მაგრამ მითხრეს, რომ 500 მანათსე მეტი მოვავროვებო, თუ თითო ბავშვმა თითო მანეთი მოვავროვაო, და 500 მანეთი მალიან ბევრიო.

ა ბ ს ნ ა

იანვრის 1-ლ ნომერში მოთავსებული რეზუსი არის: გილოცავთ ასაღს წელს. მრავალს კიდევ ვიცოცხლოთ ერთობით, მშობით და თანხმობით. მეორე რეზუსის ასსნა: ბედაურებსა სჭედენ, ბეაემაჯ ფესი ზიშირა. მესამე რეზუსის ასსნა: თაფლი, შაქრის მასილით ზირი არ გაგიტკბილდება.

იანვრის მე-2-რე ნომერში მოთავსებულ შარადების და გამოცანების ასსნა: 1) ბუდე-მური 2) ქალა-მანი. 1) მარილი, კ'სა, თითები და კალამი, ბუდე.

მე-3-მე ნომერის გამოცანებისა და სს...ასსნა: 1) მთვარე, კრუნწიწული, სარკე.

მე-4 ნომერში მოთავსებულ სასუმარო ამოცანების ასსნა: 1) ერთი 2—სამი. (ისე ისხდენ, რომ სამ კუთხედი გამოადლოდა).

სასუმარო გამოცანის ასსნა: დასველდება.

უჯრების ამოცანის ასსნა:

13	18	11
12	14	16
17	10	15

ს ე გ უ ს ი





1906 წელს

«ცნობის ფურცელი»

1906 წელს

სურათებიანი დამატებით

გამოვა იმავე პროგრამით, ყოველ დღე, გარდა ორშაბათისა და დიდი უკმეების შემდეგ. დაახლოებით თებერვლის გასულს ან მარტში გაზეთის ფორმატი **გადიდებული** იქნება. ამისათვის გერმანიიდან დაბარებულია განსაკუთრებული მსწრაფლ-მბეჭდავი მანქანა და ქალაღდი. ქალაღდი უკვე მოვიდა, ხოლო მანქანა გზაშია.

ფ ა ს ი გ ა ზ ე თ ი ს ა :

კავკასიაში და რუსეთის ყველა ქალაქებში
გაგზავნიტ ერთის წლიტ 6 მან. || საზღვარ-გარეღ გაგზავნიტ
ერთის წლიტ 11 მან. ||
ერთის თვიტ 50 კაპ. || ერთის თვიტ 1 მან.

გაზეთის ხელის მომწეატი გაეზავნებატ სურათებიანი დამატება

დამატებაში, გარდა უცხოეთის და რუსეთის ცხოვრებიდან აღებულ სურათებისა, მოთავსებულ იქნება სურათები ადგილობრივ ცხოვრებიდანაც. დამატებაში მონაწილეობას მიიღებენ, გარდა მუღმიე თანამშრომლისა მხატვარი ოსკარ შმერლინგისა და გოგია შვილისა, მხატვრები გრინვესკი, ბერიძე და როტტერი.

„ცნობის ფურცლის“ წღაიურ ხელისმომწეერთ ერთაის მანეთაის დამატებატ გაგვზავნებატ აუმორაისტული ჟურნალი „ნაპერქალი“.

აღრესი: Тифлисъ, редакція „Цюбисъ Пурцели“.

გ ა ზ ე თ ი „ი ვ ე რ ი ა“ 1906 წ.

გამოდის ყოველკვირეულ გაზეთად ერთიდან ორ თაბახამდის. ფასი გაზეთისა პირველ მარტიდან წლის დამლევამდის ტფილისსა და ტფილისის გარეღ გაგზავნიტ—3 მან., 5 თვიტ—2 მან. ხელის მოწერა მიიღება „ივერიის“ რედაქციაში ფრეილინის ქუჩაზე, № 5. საფოსტო აღრესი: Тифлисъ, Редакція газ. „Иверія“.

